

**Yhteisymmärryspöytäkirja (Memorandum of Understanding) pakattujen
vaarallisten aineiden kuljetuksesta ro-ro-aluksissa Itämerellä
(Itämeren MoU)**

- (1) Tanskan, Viron, Suomen, Saksan, Latvian, Liettuan, Puolan ja Ruotsin toimivaltaiset viranomaiset hyväksyvät tämän yhteisymmärryspöytäkirjan määräykset kansainvälisen vaarallisten aineiden merikuljetussäännösten (IMDG-säännöstö) 7.9.1.1 kohdassa tarkoitettuna poikkeuksena.
- (2) Tässä yhteisymmärryspöytäkirjassa määrätään poikkeukset (liite 1) IMDG-säännöstöön kuljetettaessa kansainvälisiä rautatiekuljetuksia koskevan yleissopimuksen (COTIF) liitteessä C (vaarallisten tavaroiden kansainväliset rautatiekuljetusmääräykset (RID)) tai vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn sopimuksen (ADR) liitteissä A ja B tarkoitettuja vaarallisia aineita ro-ro-aluksissa Itämerellä.
- (3) Muutokset tähän yhteisymmärryspöytäkirjaan on tehtävä liitteessä 2 esitettyjen periaatteiden mukaisesti.
- (4) Tämän yhteisymmärryspöytäkirjan ei ole tarkoitus syrjäyttää kansallista tai kansainvälistä oikeutta.
- (5) Tämä yhteisymmärryspöytäkirja tulee voimaan 1. päivänä tammikuuta 2025. Se korvaa Lübeckissä 4.-6. huhtikuuta 2017 tehdyn yhteisymmärryspöytäkirjan sellaisena kuin se on muutettuna Saksan puheenjohtajuuden aikana. Tämä yhteisymmärryspöytäkirja on voimassa kunnes toimivaltaiset viranomaiset kumoavat tai korvaavat sen.

**Yhteisymmärryspöytäkirja (Memorandum of Understanding) pakattujen
vaarallisten aineiden kuljetuksesta ro-ro-aluksissa Itämerellä
(IMoU)**

1

Soveltamisala

Näitä määräyksiä (jäljempänä tämä yhteisymmärryspöytäkirja) saa soveltaa IMDG-säännöstöstä poiketen ro-ro-aluksissa varsinaisella Itämerellä, Pohjanlahdella, Suomenlahdella ja Itämeren suulla, jonka pohjoisena rajana on Skagenin ja Lysekilin välinen linja.

2

Määritelmät

(1) Tässä yhteisymmärryspöytäkirjassa käytetään IMDG-säännöstön käsitteitä lukuun ottamatta ohessa jäljempänä mainittuja käsitteitä.

(2) Varustamalla tarkoitetaan ISM-koodissa määriteltä yhtiötä.

(3) Matalan aallonkorkeuden alue on merialue, jossa määrättyjen Luoteis-Euroopan ja Itämeren satamien välillä tapahtuvassa tai näihin satamiin tai näistä satamista suuntautuvassa säännöllisessä kansainvälisessä reittiliikenteessä liikennöivien ro-ro-matkustaja-alusten vakavuuden erityisvaatimuksista 28. päivänä helmikuuta 1996 tehdyn ja 1. päivänä huhtikuuta 1997 voimaan tullessa sopimuksessa (niin sanotussa Tukholman sopimuksessa) tarkoitettu merkitsevä aallonkorkeus ei ylitä 2,3 metriä enempää kuin 10 % vuodesta (ks. liitteen 1 lisäys 1). Kyseeseen tulevat toimivaltaiset viranomaiset voivat määritellä liikenteen muulla alueella matalan aallonkorkeuden alueen liikenteeksi, jos vastaava turvallisuustaso voidaan taata.

3

Määräysten soveltamisesta vapautetut vaaralliset aineet

(1) IMDG-säännöstön kohtia 3.4.4, 3.4.6 ja 3.5.6 ja lukua 5.4 ei tarvitse soveltaa ADR/RID-määräysten luvun 3.4 ja/tai 3.5 mukaan kuljetettaviin vaarallisiin aineisiin edellyttäen, että lastinantaja tai tämän edustaja on ilmoittanut aluksen päällikölle kuljetettavien aineiden YK-numerot ja luokat. Tätä tietoa ei kuitenkaan vaadita ADR/RID-määräysten kohdan 3.5.1.4 mukaisissa kuljetuksissa. IMDG-säännöstön kohtaa 3.4.5.5 ei tarvitse soveltaa, jos lastinkuljetusyksikkö (CTU) merkitään tämän yhteisymmärryspöytäkirjan kohdan 10 (1) c) mukaisesti.

(2) IMDG-säännöstöä ei tarvitse soveltaa ADR/RID-määräysten kohtien 1.1.3.1 (c) – (f) tai 1.1.3.2 (a), (c) tai (e) tai 1.1.3.4.1 mukaisesti määräysten soveltamisesta vapautettuihin vaarallisiin aineisiin edellyttäen, että lastinantaja tai tämän edustaja on ilmoittanut aluksen päällikölle, että näitä ADR/RID-määräysten kohtia sovelletaan. Tätä tietoa ei kuitenkaan vaadita IMDG-säännöstön mukaan määräysten soveltamisesta vapautetuista vaarallisista aineista. Kuitenkin UN 1327 on kuljetettava IMDG-säännöstön määräysten mukaisesti.

(3) IMDG-säännöstön määräyksistä poiketen vaaralliset aineet voidaan ADR-määräysten kohdan 1.1.3.1 (a) mukaisesti vapauttaa määräysten soveltamisesta edellyttäen, että palavien nesteiden enimmäismäärä yksityishenkilön kuljettamassa astiassa (astioissa) on yhteensä enintään 25 litraa ajoneuvoa kohden. Astian enimmäiskoko saa olla enintään 25 litraa.

(4) Huolimatta IMDG-säännöstön erityismääräyksestä 961, lastinantajan tai hänen edustajansa on ilmoitettava aluksen päällikölle ajoneuvosta (UN 3166 tai 3171), joka on lastattu umpinaiseen tai peitteellä varustettuun lastinkuljetusyksikköön (CTU).

4

Koulutus

Lastinantajien ja varustamoiden on varmistettava, että henkilöillä, joiden tehtävät liittyvät tämän yhteisymmärryspöytäkirjan määräysten mukaiseen lastinkuljetusyksiköiden (CTU) kuljetukseen, on työnopastuksen ja ajantasaisen koulutuksen avulla saadut hyvät tiedot tämän yhteisymmärryspöytäkirjan määräysten, mukaan lukien sovellettavien ADR/RID-määräysten, soveltamisesta heidän työtehtäviensä mukaisesti. Lastinantajilla ja varustamoilla tulee olla tiedot tästä koulutuksesta, ja ne on pyydettäessä esitettävä työntekijälle tai toimivaltaiselle viranomaiselle.

5

Luokitus

Vaaralliset aineet saa luokitella ADR/RID-määräysten osan 2, lukujen 3.2 ja 3.3 mukaisesti. IMDG-säännösten erityismääräyksessä 900 mainittujen aineiden kuljetus on kuitenkin kielletty.

6

Pakkausten käyttö

Vaaralliset aineet saa pakata ADR/RID-määräysten luvun 4.1 mukaisesti, mutta ADR/RID-määräysten kohdan 4.1.4 pakkaustavan R001 soveltaminen on kuitenkin sallittu vain matalan aallonkorkeuden alueella.

7

Säiliöiden käyttö

Säiliöitä saa käyttää ADR/RID-määräysten luvun 4.2 tai luvun 4.3 mukaisesti, mutta avoimet huohotinlaitteet eivät kuitenkaan ole sallittuja ro-ro-aluksissa.

8

Irtotavaran kuljetus

Vaarallisia aineita saa kuljettaa irtotavarana ADR/RID-määräysten luvun 3.2 taulukon A sarakkeen 10 tai 17, ja luvun 7.3 mukaisesti, mutta kuitenkin:

- a) Luokan 4.3 aineille saa käyttää vain suljettuja ja vesitiiviitä lastinkuljetusyksiköitä (CTU).
- b) Nimikkeeseen UN 2794, UN 2795, UN 2800 tai UN 3028 luokiteltujen akkujen kuljetus irtotavarana on kielletty.

9

Kollien merkintä ja varoituslipukkeet

Kollit saa merkitä ja varustaa varoituslipukkeilla ADR/RID-määräysten luvun 5.2 mukaisesti.

10

Lastinkuljetusyksiköiden (CTU) suurlipukkeet ja merkintä

(1) Lastinkuljetusyksikön (CTU) saa varustaa suurlipukkeilla ja merkitä ADR/RID-määräysten luvun 5.3 mukaisesti edellyttäen, että seuraavat lisävaatimukset täyttyvät:

- a) Meriympäristölle haitallisia aineita sisältävä lastinkuljetusyksikkö (CTU) on merkittävä IMDG-säännösten kohdan 5.3.2.3 mukaisesti, jollei sitä ole merkitty ADR/RID-määräysten kohdan 5.3.6 mukaisesti.
- b) Perävaunussa ilman moottoriajoneuvoa on oltava kaksi oranssikilpeä alkaen siitä hetkestä, jolloin se on tarkastettu satamassa sekä koko matkan ajan, jollei sitä ole merkitty IMDG-säännösten kohdan 5.3.1 mukaisesti. Toinen oranssikilvistä on kiinnitettävä perävaunun eteen ja toinen perävaunun taakse.

- c) ADR/RID-määräysten kohdassa 1.1.3.4.2 tarkoitetussa lastinkuljetusyksikössä (CTU) on oltava kaksi oranssikilpeä alkaen siitä hetkestä, jolloin se on tarkastettu satamassa sekä koko matkan ajan, jollei sitä ole merkitty ADR/RID-määräysten luvun 3.4 mukaisesti. Tiekuljetuksissa toinen oranssikilvistä on kiinnitettävä lastinkuljetusyksikön (CTU) eteen ja toinen taakse ja rautatiekuljetuksissa oranssikilvet on kiinnitettävä lastinkuljetusyksikön (CTU) kummallekin sivulle.
- d) ADR-määräysten kohdassa 1.1.3.6 tarkoitetussa lastinkuljetusyksikössä (CTU) on oltava kaksi oranssikilpeä alkaen siitä hetkestä, jolloin se on tarkastettu satamassa sekä koko matkan ajan. Toinen oranssikilvistä on kiinnitettävä lastinkuljetusyksikön (CTU) eteen ja toinen taakse.
- (2) Kohdissa (1) (b) – (d) vaadittujen lisäkilpien on oltava selvästi näkyvissä ja niiden on täytettävä ADR/RID-määräysten kohdan 5.3.2.2.1 vaatimukset koon ja värin suhteen. Näissä kilvissä ei tarvitse olla YK-numeroita ja vaaran tunnusnumeroita. Kilvet saa korvata itsekiinnittyvillä laatoilla, maalilla tai muulla vastaavalla menetelmällä. Henkilö, joka toimittaa lastinkuljetusyksikön (CTU) ro-ro-aluksessa kuljetettavaksi, on vastuussa näiden kilpien kiinnittämisestä.

11

Asiakirjat

- (1) Kuljetusasiakirjat saa antaa ADR/RID-määräysten kohdan 5.4.1 mukaisesti edellyttäen, että seuraavat lisävaatimukset täyttyvät:
- a) Jos kuljetettavaksi jätetään nestemäisiä vaarallisia aineita, joiden leimahduspiste on enintään 60 °C (suljettu kuppi -menetelmän mukaan), on ilmoitettava, onko leimahduspiste < 23 °C vai ≥ 23 °C oikean ahtaamisen varmistamiseksi.
- b) Meriympäristölle haitalliset aineet on merkittävä asiakirjoissa "MARINE POLLUTANT" tai "MARINE POLLUTANT/ENVIRONMENTALLY HAZARDOUS", jos IMDG-säännösten kohdan mukaisesti 5.4.1.4.3.5 näin edellytetään.
- (2) IMDG-säännösten kohdasta 5.4.2 poiketen kontin/ajoneuvon pakkaustodistus (CTU packing certificate) ei edellytetä lastinkuljetusyksikölle (CTU), jota kuljetetaan ADR/RID-määräysten kohtien 1.1.3.1, 1.1.3.2, 1.1.3.4.2 tai 1.1.3.4.3 mukaisesti.
- (3) Tämän yhteisymmärryspöytäkirjan kohdan 14 mukaisesti pakatun lastinkuljetusyksikön (CTU) pakkaustodistuksessa on oltava merkintä: "Packed together in accordance with the MoU" ("Pakattu MoU:n mukaisesti").
- (4) Aluksessa on oltava seuraavat asiakirjat (paperinen tai sähköinen versio):
- a) IMDG-säännösten kohdan 5.4.3 lisäksi:
- kansainvälinen vaarallisten aineiden merikuljetussäännöstö (IMDG-säännöstö) ja
 - sovellettavat vaarallisten tavaroiden kansainväliset rautatiekuljetusmääräykset (RID) tai vaarallisten tavaroiden kansainvälisistä tiekuljetuksista tehdyn sopimuksen liitteet A ja B riippuen käytettävästä kuljetusmuodosta;
- b) IMDG-säännösten kohdan 7.9.1.4 mukaisesti tämän yhteisymmärryspöytäkirjan kulloinkin sovellettava versio;
- c) IMDG-säännösten kohdan 5.4.3.2 hätätilanneohjeiden on sisällettävä vaarallisia aineita kuljettavien alusten hätätilanneohjeet (Emergency Procedures for Ships Carrying Dangerous Goods, EmS) ja vaarallisiin aineisiin liittyviä tapaturmia koskevat ensiapuohjeet (Medical First Aid Guide for Use in Accidents involving Dangerous Goods, MFAG).

- (5) Poiketen IMDG-säännösten erityismääräyksestä 932 todistusta ei edellytetä nimikkeiden UN 1395 alumiinipiirautajauhe, UN 1398 alumiinisilikonijauhe, päällystämätön, UN 1405 kalsiumsilisidi ja UN 1408 piirauta kuljetuksessa pakkauksissa.

Section 12

Lastinkuljetusyksiköiden (CTU) ahtaus

(1) IMDG-säännösten kohdasta 7.1.3.2 ja vaarallisten aineiden luettelon sarakkeen 16a ahtausluokasta poiketen luokkien 2–9 vaaralliset aineet saa ahdeta seuraavan taulukon mukaisesti:

Luokkien 2–9 pakattuja vaarallisia aineita sisältävien lastinkuljetusyksiköiden (CTU) ahtaustaulukko

Huomautus: Ahtauksen on oltava myös vuoden 1974 SOLAS-yleissopimuksen II-2 luvun 19 säännössä tarkoitetun aluksen vaatimustenmukaisuusasiakirjan tai tämän yhteisymmärryspöytäkirjan kohdassa 16 (1) tarkoitetun vaatimustenmukaisuustodistuksen mukainen.

RID/ADR/IMDG-luokka ja kuvaus		Lastialukset ja matkustaja-alukset, joissa kuljetetaan enintään 25 matkustajaa tai yksi matkustaja aluksen kokonaispituuden kutakin 3 metriä kohden, soveltaen näistä kahdesta luvusta suurempaa *)		Muut matkustaja-alukset	
Kuvaus	Luokka	Kannella	Kannen alla	Kannella	Kannen alla
Kaasut	2				
-palavat kaasut	2.1	Sallitaan	Ei sallita	Ei sallita	Ei sallita
-palamattomat	2.2	Sallitaan	Sallitaan ¹⁾	Sallitaan ¹⁾	Sallitaan ¹⁾
myrkyttömät kaasut					
-myrkylliset kaasut	2.3	Sallitaan	Ei sallita	Ei sallita	Ei sallita
Palavat nesteet	3				
- pakkausryhmä I tai II		Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Ei sallita
- pakkausryhmä III		Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan
Helposti syttyvät kiinteät aineet	4.1				
- YK-numerot UN 1944, 1945, 2254, 2623		Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan
- muut YK-numerot		Sallitaan	Ei sallita	Sallitaan	Ei sallita
Helposti itsestään syttyvät aineet	4.2	Sallitaan	Ei sallita	Sallitaan	Ei sallita
Aineet, jotka kehittävät palavia kaasuja joutuessaan kosketuksiin veden kanssa	4.3	Sallitaan	Ei sallita	Sallitaan	Ei sallita
Hapettavat aineet	5.1	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Ei sallita
Orgaaniset peroksidit	5.2	Sallitaan	Ei sallita	Ei sallita	Ei sallita
Myrkylliset aineet	6.1				
- pakkausryhmä I tai II		Sallitaan	Ei sallita	Sallitaan	Ei sallita
- pakkausryhmä III		Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan
Tartuntavaaralliset aineet	6.2	Sallitaan	Sallitaan	Ei sallita	Ei sallita
Radioaktiiviset aineet	7	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan

Syövyttävät aineet - pakkausryhmä I tai II - nestemäiset aineet pakkausryhmässä III - kiinteät aineet pakkausryhmässä III	8	Sallitaan Sallitaan Sallitaan	Ei sallita Sallitaan Sallitaan	Ei sallita Sallitaan Sallitaan	Ei sallita Ei sallita Sallitaan
Muut vaaralliset aineet ja esineet	9	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan	Sallitaan

¹⁾ ADR-määräysten mukaisia tai IMDG-säännösten ahtausluokkaan D kuuluvia jäähdytettyjä kaasuja ei sallita.

^{*)} Tätä yhteisymmärryspöytäkirjaa sovellettaessa kokonaismatkustajamäärä ei saa olla enempää kuin yksi matkustaja aluksen pituuden metriä kohden.

(2) Alukselle, joka on rakennettu ennen 31. päivää joulukuuta 2002, tämän yhteisymmärryspöytäkirjan aikaisempien versioiden mukaisesti myönnetty vaatimustenmukaisuustodistus vastaa IMDG-säännösten kohdassa 7.5.2.6 tarkoitettua hyväksyntää.

13

Lastinkuljetusyksiköiden (CTU) erottelu

IMDG-säännösten luvuista 7.2 ja 7.5 poiketen matalan aallonkorkeuden alueilla liikennöitäessä lastinkuljetusyksiköiden (CTU) välistä erottelua ei vaadita, kun kyseessä ovat luokkien 2–9 aineet, jos erotteluluokat "pois lähettyviltä" (away from) tai "erillään" (separated from) ovat IMDG-säännösten mukaan sovellettavissa niihin.

14

Lastinkuljetusyksiköiden (CTU) pakkaaminen

IMDG-säännösten luvusta 7.3 poiketen matalan aallonkorkeuden alueilla liikennöitäessä kollit saa kuormata samaan lastinkuljetusyksikköön (CTU) jos erotteluluokat "pois lähettyviltä" (away from) tai "erillään" (separated from) ovat IMDG-säännösten mukaan sovellettavissa niihin. Vaarallisten aineiden, jotka kuuluvat luokkaan 1 tai joilla on luokan 1 lisävaaraa osoittava lipuke, saa kuormata samaan lastinkuljetusyksikköön ADR/RID-määräysten kohdan 7.5.2 mukaisesti.

15

Kansallisten toimivaltaisten viranomaisten yhteystiedot

Näissä määräyksissä tarkoitetut toimivaltaiset viranomaiset ovat:

Tanska
Danish Maritime Authority
Cspar Brands Plads 9
DK-4220 Korsør
E-mail: sfs@dma.dk

Viro
Estonian Transport Administration
Maritime Safety and Supervision Department
Valge 4
EE-11413 Tallinn
E-mail: ljo@transpordiamet.ee

Suomi
Finnish Transport and Communications Agency
P.O. Box 320
FI-00059 TRAFICOM
E-mail: kirjaamo@traficom.fi

Saksa
Federal Ministry for Digital and Transport
P.O. Box 20 01 00
D-53170 BONN
E-mail: Ref-G16@bmdv.bund.de

Latvia
Maritime Administration of Latvia
5 Trijadibas str.
LV-1048 RIGA
E-mail: lja@lja.lv

Liettua
Lithuanian Transport Safety Administration
Waterborne Transport Department
J. Janonio str. 24 LT-92251 KLAIPEDA
E-mail: mardep@ltsa.lt; ltsa@ltsa.lt

Puola
Ministry of Infrastructure
Chałbinskiego 4/6 Str
PL-00-928 WARSAW
E-mail: sekretariatDGM@mi.gov.pl

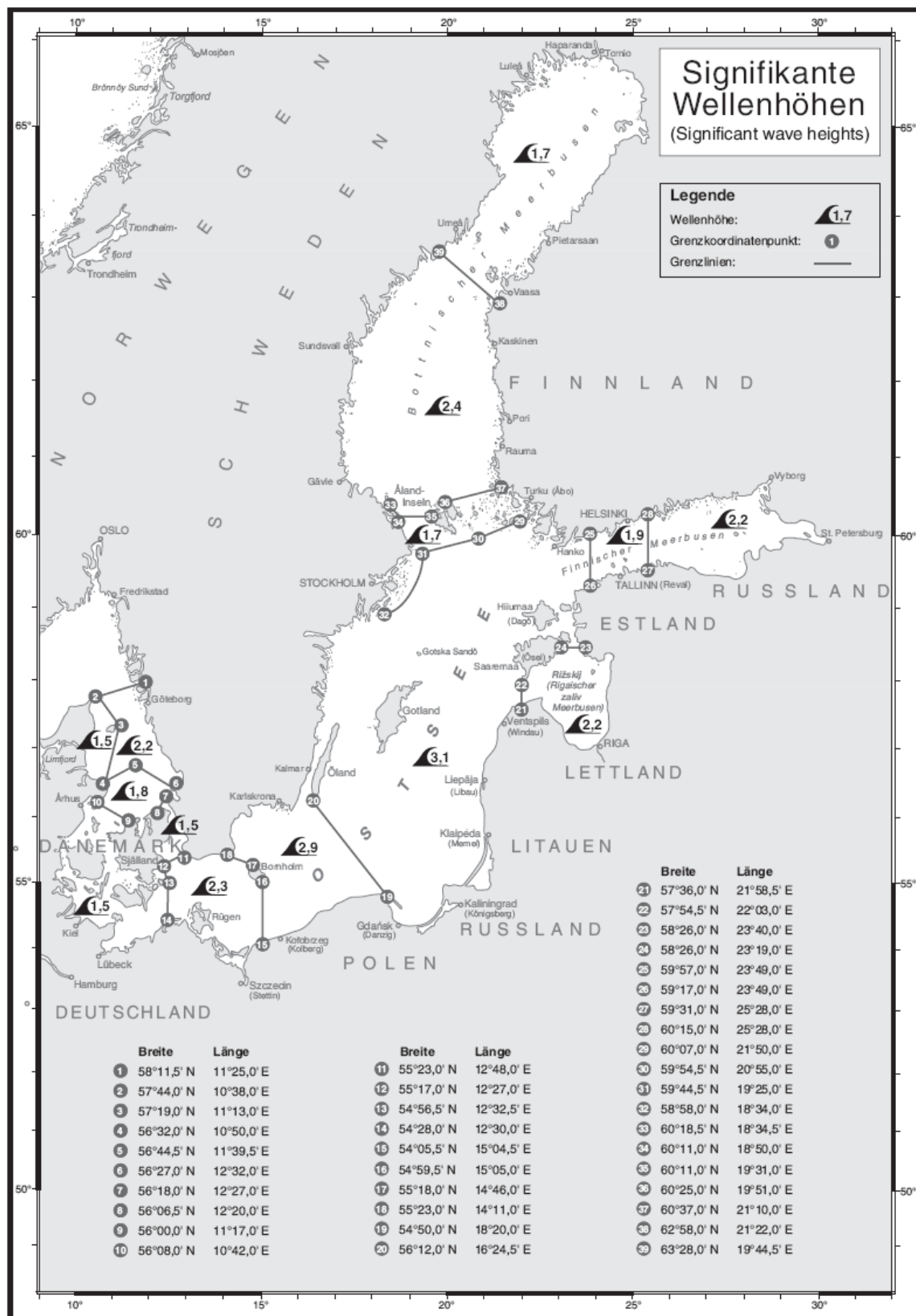
Ruotsi
Swedish Transport Agency
SE-601 73 NORRKÖPING
E-mail: miljo@transportstyrelsen.se

16

Siirtymämääräykset

(1) Ennen 1. päivää syyskuuta 1984 rakennetut alukset, joille jo on tämän yhteisymmärryspöytäkirjan Würzburgin version mukaisesti myönnetty vaatimustenmukaisuustodistus, saavat edelleen ahdata vaaralliset aineet kyseisen vaatimustenmukaisuustodistuksen mukaisesti.

(2) Lastialuksissa ja matkustaja-aluksissa, joissa kuljetetaan enintään yksi matkustaja aluksen pituuden kutakin metriä kohden, lastinkuljetusyksiköt (CTU) saa ahdata kannen alle käyttäen toimivaltaisen viranomaisen ahtauksesta ennen 31. päivää joulukuuta 2002 myöntämää hyväksyntää. Tällöin tämän yhteisymmärryspöytäkirjan kohtaa 13 ei saa soveltaa tällä kannella.

© Herausgegeben vom BUNDESAMT FÜR SEESCHIFFFAHRT UND HYDROGRAPHIE, Hamburg · Rostock
Alle Rechte vorbehalten

Periaatteet tämän yhteisymmärryspöytäkirjan muuttamisesta

Yleistä

- 1) Yhteisymmärryspöytäkirjaa saa muuttaa konferenssissa tai kirjallisessa menettelyssä.
- 2) Konferenssien tai kirjalliset menettelyjen aikataulut tulisi järjestää siten, että muutokset kansainvälisiin kuljetusmääräyksiin (ADR- ja RID-määräykset sekä IMDG-säännöstö) voidaan ottaa huomioon.
- 3) Konferenssin tai kirjallisen menettelyn järjestää yksi osapuoli tavallisesti seuraavassa järjestyksessä: Saksa, Puola, Suomi, Viro, Liettua, Ruotsi, Tanska, Latvia.
- 4) Jokainen osapuoli saa tehdä muutosehdotuksia yhteisymmärryspöytäkirjaan. Tarkkailijavaltiot/Tarkkailijaorganisaatiot, jotka osapuolet ovat hyväksyneet, saavat myös ehdottaa muutoksia. Osapuolten tulisi sopia ehdotuksista yksimielisesti.
- 5) Konferenssin tai kirjallisen menettelyn järjestävän osapuolen tulisi kopioida ja lähettää muutettu yhteisymmärryspöytäkirja, kun muutokset on hyväksytty. Muutetut kohdat on merkittävä erikseen tekstiin.
- 6) Muutettu yhteisymmärryspöytäkirja tulee voimaan kuusi kuukautta siitä, kun uusi teksti on saatavana tai kuten muuten on päätetty.
- 7) Jakelu ja yhteydenpito tulisi yleensä suorittaa sähköisesti.

Konferenssi

- 8) Ehdotukset tulisi lähettää seuraavan konferenssin järjestävälle osapuolelle vähintään kolme kuukautta ennen konferenssia. Järjestävän osapuolen tulisi jakaa ehdotukset kaikille osapuolille ja tarkkailijavaltioille/tarkkailijaorganisaatioille vähintään kuukautta ennen konferenssia. Kaikilla osapuolilla ja tarkkailijavaltioilla/tarkkailijaorganisaatioilla on oltava mahdollisuus vastata esitettyihin asiakirjoihin vähintään kahden viikon ajan jakelun jälkeen.
- 9) Erityisaiheita varten voidaan perustaa työryhmiä konferenssien välissä. Tällaisen työryhmän raportit ja ehdotukset tulisi esittää konferenssissa samalla tavalla kuin muut edotukset. Työryhmiä voidaan järjestää myös konferenssien aikana, ja tästä on mahdollisuuksien mukaan ilmoitettava etukäteen.

Kirjallinen menettely

- 10) Kirjallista menettelyä voidaan käyttää konferenssin vaihtoehtona edellyttäen, että sitä ehdottaa se osapuoli, jonka on tarkoitus järjestää seuraava konferenssi. Tällöin tämä osapuoli järjestää kirjallisen menettelyn.
- 11) Kirjallinen menettely voidaan järjestää myös, jos kolme osapuolta sitä vaatii. Tällöin se osapuoli, joka järjesti viimeisimmän konferenssin, järjestää kirjallisen menettelyn.
- 12) Kirjallisen menettelyn järjestävän osapuolen on jaettava ehdotukset osapuolille ja ilmoitettava kirjallisille kannanotoille aikataulu. Kaikkien osapuolien olisi vastattava ehdotuksiin kuuden kuukauden aikana. Jos alkuperäistä ehdotusta muutetaan osapuolilta saatujen kannanottojen perusteella, muutetut ehdotukset tulisi jakaa uudelleen osapuolille. Osapuolten on ilmoitettava,

hyväksyvätkö ne yhteisymmärryspöytäkirjan muutetun tekstin, neljän viikon kuluessa muutettujen ehdotusten jakamisesta.

13) Muutokset hyväksytään, kun kaikki osapuolet kannattavat niitä. Kirjallisen menettelyn järjestävän osapuolen on ilmoitettava muutosten hyväksymisestä sekä kopioitava ja lähetettävä muutettu yhteisymmärryspöytäkirja kohdan 5 mukaisesti.

14) Tällaisessa tapauksessa kaikkien osapuolien on allekirjoitettava muutettu yhteisymmärryspöytäkirja ja lähetettävä paperituloste kirjallisen menettelyn järjestävälle osapuolelle. Kirjallisen menettelyn järjestävä osapuoli säilyttää paperitulosteet.